

Pelerin Lezing Medische Geschiedenis

Dinsdag 19 januari 2016

Vroedvrouwen in de 19e en 20e eeuw

Dr. M. Nieuwenhuijze, lector Midwifery (Maastricht)

Drs. P. Boselie, stadsarchivaris Sittard-Geleen (Sittard)

Dr. Marianne Nieuwenhuijze

Vroedvrouwen zijn van alle tijden en alle plaatsen. Al in teksten uit de oudheid worden zij met naam genoemd. Ook duiken ze op bij de heksenverbrandingen in de Middeleeuwen. Bij de opkomst van de geneeskunde vanaf de 17e eeuw lijken ze onzichtbaar, maar Catharina Schrader laat zien dat zij hun inbreng hadden in de ontwikkeling van de verloskundige zorg. Vanaf de 18e eeuw wordt het onderwijs voor vroedvrouwen steeds meer officieel geregeld in Nederland en in 1865 worden ze samen met artsen, tandartsen en apothekers opgenomen in de Wet regelende de Uitoefening der Geneeskunst. In een vogelvlucht wil ik u meenemen door de tijd aan de hand van een aantal exemplarische verloskundigen.

Drs. Peer Boselie

In het begin van de 19e eeuw ontstond een vroedvrouwenschool in Maastricht. Toen deze rond 1850 ophield te bestaan, nam het sterftepercentage onder borelingen en zuigelingen weer toe. Tijd voor een nieuwe vroedvrouwenschool dus, Rooms Katholiek natuurlijk in die dagen. In 1912 ging deze van start in Heerlen, hypermodern en uiterst devoot tegelijk, een omgeving waarin de school (waar ook vele niet RK kinderen zouden worden geboren) destijds prima gedijde. Tienduizenden kinderen werden geboren in wat niet alleen maar een opleidingsinstituut, maar ook vrouwenkliniek, zuigelingenkliniek en doorgangshuis voor ongehuwde moeders was. Een tijd waarin vaak strijd moest worden gevoerd om lijfsbehoud, om geld, om invloed, maar ook van honderden opgeleide vrouwen die uitzwierven over de hele wereld. In de korte lezing wordt aan de hand van veel beeldmateriaal in vogelvlucht een beeld geschetst van deze unieke opleiding, die in Heerlen, Kerkrade en Maastricht haar sporen al meer dan een eeuw heeft verdiend...